

ဂျာမနီနိုင်ငံဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

တည်နေရာအကျယ်အဝန်း

၁။ ဂျာမနီနိုင်ငံသည် ဥရောပတိုက်အလယ်ပိုင်းတွင်ရှိသော နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ပြီး အကျယ်အဝန်းအားဖြင့် ၃၅၇၀၂၁ စတုရန်းကီလိုမီတာရှိသည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ (၉) နိုင်ငံရှိပြီး ၎င်းတို့မှာ ဩစတြီးယား၊ ဘယ်လ်ဂျီယမ်နိုင်ငံ၊ ချက်သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဒိန်းမတ်၊ ပြင်သစ်၊ လူဇင်ဘတ်နိုင်ငံ၊ နယ်သာလန်၊ ပိုလန်နှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတို့ဖြစ်ကြသည်။ ပြည်နယ်ပေါင်း ၁၆ ခုဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံဖြစ်၍ မြို့တော်မှာ ဘာလင်ဖြစ်သည်။ မိုးလေဝသအခြေအနေမှာ မကြာခဏပြောင်းလဲလေ့ရှိပြီး အဓိကအားဖြင့် အနောက်လေများ တိုက်ခတ်သည့် မျှတသော သမုဒ္ဒရာပိုင်း ရာသီဥတုဖြစ်သည်။ မြို့တော်သည် ဘာလင်ဖြစ်သည်။

ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့်အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ

သမိုင်းကြောင်း

၂။ ဂျာမန်လူမျိုးများသည် ရုရှားနိုင်ငံတောင်ပိုင်းမြက်ခင်းပြင်ဒေသတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြသူ တို့၏အဆက်အနွယ်များဖြစ်ကြသည်။ ဘီစီ ၁၁၃ ခုနှစ်ခန့် ဥရောပတစ်ဝိုက်တွင် ဂျာမန်မျိုးနွယ် များသည် ရောမအင်ပါယာအင်အားနည်းလာချိန်တွင် အရှေ့ဖက်မှ ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ ရောမအင်ပါယာသည် အင်အားနည်းပါးနေပြီဖြစ်ရာ ဝင်ရောက်လာသော ဂျာမန်များကို တွန်းလှန်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ပေ။ သို့ဖြင့် ဂျာမန်နယ်များပေါ်ပေါက်လာပြီး မြို့ပြနိုင်ငံများ ထူထောင်ကြသည်။ ဂျာမန်စကားပြောသောလူမျိုးမှာ နိုင်ငံတစ်ခုတည်းအဖြစ် ပေါင်းစည်း ခြင်းမရှိခဲ့ဘဲ မြို့ပြနိုင်ငံပေါင်း (၁၀၀) ကျော်နှင့် ဩစတြီးယား၊ ပရပ်ရှား၊ ဘာဗေးရီးယား နိုင်ငံတို့အဖြစ်ရပ်တည်ခဲ့ပါသည်။ နပိုလီယံကျဆုံးပြီး ၁၈၁၄ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော ဗီယင်နာ ညီလာခံမှ ပြည်နယ် ၃၉ ပြည်နယ်အားစုစည်းကာ ဂျာမန်ကွန်ဖက်ဒရေးရှင်းအား ထူထောင် ကြောင်းကြေညာခဲ့သည်။ ကွန်ဖက်ဒရေးရှင်း၏သမ္မတအဖြစ် ဩစတြီးယားဘုရင်အား ခန့်အပ်ခြင်းဖြင့် ဂျာမန်နယ်များအကြား ပရပ်ရှားတို့လွှမ်းမိုးမှုကို လျှော့ချခဲ့သည်။ ပြင်သစ် တော်လှန်ရေးမှ ပေါက်ဖွားလာသော အမျိုးသားရေးနှင့် လစ်ဘရယ်အတွေးအခေါ် များအပေါ် ယုံကြည်သက်ဝင်လာမှုသည် ဂျာမန်လူထု အထူးသဖြင့် လူငယ်လူထုကြားတွင် များပြားလာ ခဲ့သည်။ ၁၈၃၂ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်သော ဟန်းဘက်ချ်ပွဲတော်သည် ဂျာမန်တို့၏စည်းလုံး ညီညွတ်မှု၊ ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးတို့အပေါ် အလေးထားမှုကို ပြသခဲ့ သည်။ ၁၈၄၈ ခုနှစ်တွင် ဂျာမန်ပြည်နယ်များ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားမှုများ၊ အတွေး အခေါ်များပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

၃။ ထိုအခြေအနေတွင် ပရပ်ရှားဘုရင်ဖရက်ဒရစ်ဝီလီယံ (၄) သည် အင်ပါယာဧကရာဇ် ရာထူးကိုငြင်းပယ်ခဲ့ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရန် တောင်းဆိုခဲ့ခြင်းဖြင့် လတ်တလော လှုပ်ရှားမှုများအား ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဖရက်ဒရစ်ဝီလီယံ (၄) အား ဆက်ခံသော ဝီလီယံ (၁) ဘုရင်သည် အော်တိုဗွန်ဘစ်စမက် အား နန်းရင်းဝန်အဖြစ် ၁၈၆၂ ခုနှစ်တွင် ခန့်အပ်ခဲ့ သည်။ ဘစ်စမက် သည် ဒိန်းမတ်တို့နှင့် ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသောစစ်ပွဲအား ၁၈၆၄ တွင် ရပ်နား နိုင်ခဲ့သည်။ ၁၈၆၆ ခုနှစ်တွင် ဩစတြီးယား- ပရပ်ရှားစစ်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ပရပ်ရှားတို့ အောင်နိုင်

ခဲ့ပြီး သြစတြီးယားတို့အား ကွန်ဖက်ဒရေးရှင်းမှ ဖယ်ထုတ်ကာ မြောက်ဂျာမန်ကွန်ဖက်ဒရေးရှင်းကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၈၇၁ ပြင်သစ်-ပရပ်ရှားစစ်ပွဲကို အောင်နိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ဂျာမန်ဘုရင်ဝီလျံ (၁) သည် ဗာဆိုင်းမြို့တွင် ဂျာမန်အင်ပါယာအား ထူထောင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ သြစတြီးယားမှအပ ကျန်ဂျာမန်နယ်များအားလုံးအင်ပါယာအတွင်းပါဝင်ခဲ့ကာ ပရပ်ရှားသည် ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် အင်ပါယာသစ်အတွင်း ပါဝင်လာခဲ့သည်။

၄။ ဂျာမန်အဓိပတိဘစ်စမတ်၏ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒသည် အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ကာ ဂျာမန်အင်ပါယာသည် ဥရောပအင်အားကြီးနိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ၁၈၈၄ခုနှစ် ဘာလင်ညီလာခံမှ ဂျာမန်အရှေ့အာဖရိက၊ ဂျာမန်အနောက်အာဖရိက၊ တိုဂို၊ ကင်မရွန်းနယ်များအပါအဝင် ကိုလိုနီနယ်အများအပြားကို ဂျာမန်အင်ပါယာ နယ်မြေများအဖြစ် ကြေညာခဲ့သည်။ ထွန်းကားလာသော စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ရှာဖွေရာ ဈေးကွက်ကို ယခင်ကတည်းက အုပ်စီးထားသော အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်တို့ထိတ်လန့်လာကြသည်။ ၁၈၈၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ဂျာမန်သည် သြစတြီးယား-ဟန်ဂေရီအင်ပါယာ၊ အီတလီတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ သုံးပွင့်ဆိုင် မဟာမိတ်အဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၅။ ၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် သြစတြီးယားအိမ်ရှေ့မင်းသား ဖရန်ဖာဒီနန် လုပ်ကြံခံရမှုနှင့်ပတ်သက်၍ သြစတြီးယားတို့က ဆားဘီးယားအား ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ရာမှ ပထမကမ္ဘာစစ်တင်ခဲ့သည်။ လေးနှစ်ကြာဖြစ်ပွားခဲ့သောစစ်ပွဲအတွင်း ဂျာမနီ၊ သြစတြီးယား-ဟန်ဂေရီအင်ပါယာ၊ တူရကီအော်တိုမန်အင်ပါယာနှင့် ဘူလ်ဂေးရီးယား တို့ပါဝင်သော ဗဟိုမဟာမိတ်အဖွဲ့နှင့် ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ရုရှားနှင့် အမေရိကန်တို့ ဦးဆောင်သော မဟာမိတ်အဖွဲ့တို့တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ စစ်ပွဲအတွင်း ဂျာမန်စစ်သည် ၂ သန်းကျော်သေဆုံးခဲ့သည်။ ၁၉၁၈ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ဂျာမန်တော်လှန်ရေးပေါ်ပေါက်လာပြီး ဂျာမန်ဧကရာဇ်နှင့် မင်းသားများအားလုံးသည် ၎င်းတို့၏ ရာထူးအဆောင်အယောင်အားလုံးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ရသည်။ အစိုးရသစ်သည် ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် စစ်ရှုံးဗဟိုမဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ဗာဆိုင်းစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ အဆိုပါဗာဆိုင်းစာချုပ်သည် ဂျာမနီနိုင်ငံအား တစ်ဖက်သတ်ဖိနှိပ်ထားသည့်အချက်များ အများအပြားပါဝင်သောကြောင့်

နောင်တွင် အဒေါ့ဖ်ဟစ်တလာကဲ့သို့သောသူမျိုး ပေါ်ပေါက်လာရန် တွန်းအားတစ်ရပ်ဖြစ်လာ ခဲ့သည်။

၆။ ၁၉၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် သမ္မတနိုင်ငံအဖြစ်ထူထောင်ပြီးနောက် သမ္မတသစ်ဖြစ်သူ ဖရီးဒရစ်ချ်အဲလ်ဘတ်သည် ၁၉၁၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ဝိုင်မာဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဗာဘေးရီးယားဒေသတွင် ကွန်မြူနစ်တို့ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဂျာမန် ရှေးရိုးစွဲဝါဒီများဖြစ်သော Wolfgang Kupp နှင့် Walther Von Luttwitz တို့ဦးဆောင်ကာ စစ်တပ်နှင့်အမျိုးသားရေးဝါဒီများပါဝင်သည့် Kapp Putsh အာဏာသိမ်းမှုပေါ်ပေါက်လာ ခဲ့သည်။ ဘာလင်မြို့လမ်းမများတွင် ပြင်းထန်သောတိုက်ခိုက်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့ကာ ရက်အနည်းငယ် အကြာတွင် အာဏာသိမ်းမှုကျဆုံးခဲ့ရသည်။ ထိုကဲ့သို့သောအခြေအနေတွင် ဘယ်ဂျီယံနှင့် ပြင်သစ်တပ်များသည် ရိုင်းဒေသအား ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။

၇။ ၁၉၂၂-၂၃ ခုနှစ်ကာလများတွင် ငွေကြေးဖောင်းဖွမှု အကြီးအကျယ်ဖြစ်ပွားကာ စီးပွားပျက် ကပ်ဆိုက်ရောက်လာသဖြင့် အကြွေးနွံမှ ရုန်းထွက်ရေးအစီအစဉ်ကိုချမှတ်ကာ ၁၉၂၄ ခုနှစ် တွင် ငွေကြေးစနစ်အသစ်ပြောင်းလဲသုံးစွဲခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ ဖက်ဒရယ်ရွေးကောက်ပွဲ အပြီးတွင် သမ္မတပေါလ်ဗွန်ဟင်ဒင်ဘာ့ချ်သည် ပါလီမန်၏သဘောတူညီမှုကိုရယူခြင်းမပြုဘဲ အဓိပတိဟင်းရစ်ချ်ဘရူးနင်း၏အစိုးရအဖွဲ့အားဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ဘရူးနင်းအစိုးရလက်ထက် တွင် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းသည် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။

၈။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ ဖက်ဒရယ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် နာဇီပါတီ (NAZI ၏ အရှည်ကောက်သည် National Sozailische Deutsche Arbeiten Partei သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်ဆိုရှယ်လစ် ဂျာမန်အလုပ်သမားပါတီဖြစ်ပါသည်) အနိုင်ရလာခဲ့ပြီး ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် သမ္မတဟင်ဒင်ဘာ့ချ် သည် အဒေါ့ဖ်ဟစ်တလာအား အဓိပတိအဖြစ်ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ရိုင်းစတက်ချ် (ပါလီမန်) အဆောက်အဦမီးလောင်မှုဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးနောက် အဆိုပါမီးလောင်မှုသည် ကွန်မြူနစ်တို့၏ လက်ချက်ဖြစ်သည်ဟုစွပ်စွဲကာ ဟစ်တလာသည် ပြိုင်ဘက်ကွန်မြူနစ်တို့အား အပြင်းအထန်နှိပ်ကွပ်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်အတွင်းတွင်ပင် ဟစ်တလာ

သည် ဝိုင်မာဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး အတိုင်းအဆမဲ့သော ဥပဒေပြုရေးအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကိုရယူခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လူထုဆန္ဒခံယူပွဲပြုလုပ်ကာ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီးမှနှုတ်ထွက်ခဲ့ပြီး လက်နက်တပ်ဆင်ထုတ်လုပ်မှု ပြန်လည်စတင်ခဲ့သည်။

စစ်ရေးပြအခမ်းအနားတစ်ခုတွင် ဟစ်တလာအားတွေ့ရစဉ်

၉။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဂျာမနီအား တစ်ဖက်သတ်ဖိနှိပ်ထားသော ဗာဆိုင်းစာချုပ်အား အသိအမှတ်မပြုကြောင်းကြေညာကာ ဂျူးနှင့်အခြားလူနည်းစုများကို ပစ်မှတ်ထားဖိနှိပ်ရန်အတွက် နုရင်ဘတ်ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဆားရ်ဒေသအား ပြန်လည်ရရှိရေး ကြိုးပမ်းလာခဲ့သည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ဩစတြီးယားနှင့် ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားတို့အားသိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ဟစ်တလာအစိုးရသည် ဆိုဗီယက်စတာလင်အစိုးရနှင့် မကျူးကျော်ရေးစာချုပ်ဖြစ်သည့် မိုလိုတော့-ရစ်ဘင်ထရော့စာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ဂျာမနီနှင့် ဆိုဗီယက်တို့သည် ပိုလန်အား ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေတွင် အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့သည် ဂျာမနီအား စစ်ကြေညာခဲ့ခြင်းဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်စတင်ခဲ့သည်။

၁၀။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်ဧွေဦးရာသီတွင် ဂျာမနီသည် ဒိန်းမတ်၊ နော်ဝေး၊ နယ်သာလန်၊ ဘယ်ဂျီယံ၊ လူဇင်ဘတ်နှင့် ပြင်သစ်တို့အား ဆက်တိုက်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ထိုတစ်နှစ်တည်းတွင်ပင်

အင်္ဂလန်ကျွန်းအား လေကြောင်းထိုးစစ်အပြင်းအထန်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ဂျာမန် တပ်များသည် ယူဂိုဆလားဗီးယား၊ ဂရိနှင့်ဆိုဗီယက်တို့အား ဆက်လက်ကျူးကျော်တိုက်ခိုက် ခဲ့သည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ဂျာမနီနှင့် အခြားဝင်ရိုးတန်းမဟာမိတ်များသည် ဥရောပတိုက် ဒေသအများအပြားနှင့် မြောက်အာဖရိကဒေသများအား သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် စတာ လင်ဂရက်တိုက်ပွဲတွင် ဆိုဗီယက်တို့အောင်နိုင်ခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း ဂျာမန်တပ်များ ဆက်တိုက် အထိနာခဲ့သည်။ မြောက်အာဖရိကအား မဟာမိတ်တပ်များမှ ပြန်လည်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည့် အပြင် ဂျာမန်တို့၏ မဟာမိတ်ဖြစ်သည့် အီတလီနိုင်ငံတွင်းသို့ မဟာမိတ်တပ်များ ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

၁၁။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် မဟာမိတ်တပ်များသည် အာဒင်းဒီးစ်သစ်တောအား ဖြတ်ကျော်ကာ ဂျာမနီနိုင်ငံအတွင်း ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဘာလင်တိုက်ပွဲအတွင်း ဟစ်တလာသည် မိမိကိုယ်ကို သတ်သေခဲ့ပြီး ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ဂျာမန် တပ်များ လက်နက်ချခဲ့ခြင်းဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။ ဟစ်တလာ လက်ထက် တွင် Holocaust ဟုအမည်တွင်သည့် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုအတွင်း ဂျူးလူမျိုး ၆ သန်း၊ ဂျစ်ပဆီ(Gypsy) လူမျိုး ၂၂၀၀၀၀ မှ ၁၅၀၀၀၀၀ အကြားသည် နာဇီအကျဉ်းစခန်းများ အတွင်းသေဆုံးခဲ့ပါသည်။ ကျူးကျော်ခဲ့သောနိုင်ငံများတွင်လည်း စစ်ရာဇဝတ်မှုများကျူး လွန်ခဲ့ရာ ပိုလန်လူမျိုး ၂.၇ သန်း၊ ယူကရိန်း ၁.၃ သန်းနှင့် ဆိုဗီယက်သို့ပန်း ၂.၈ သန်းတို့အား သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။ စစ်ပွဲကြောင့် ဥရောပတိုက်တွင် လူဦးရေသန်း ၄၀ ခန့်သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ဂျာမန်စစ်သား ၃.၂ မှ ၅.၃ သန်းအထိ သေဆုံးခဲ့ကာ ဂျာမန်အရပ်သား ၂ သန်းခန့် သေကျေ ပျက်ဆီးခဲ့ရသည်။

၁၂။ ဂျာမန်တို့လက်နက်ချပြီးနောက်ပိုင်း မဟာမိတ်တို့သည် ဘာလင်အားပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခဲ့ ပါသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် အမေရိကန်တို့ ထိန်းချုပ်ထားသော အနောက်ပိုင်းနယ်မြေများအား ဂျာမနီဖက်ဒရယ်သမ္မတနိုင်ငံ (အနောက် ဂျာမနီ) ဟုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ဆိုဗီယက်တို့ထိန်းချုပ်ထားသော အရှေ့ပိုင်းနယ်မြေများအား ၁၉၄၉ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့ တွင် ဂျာမန်ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ(အရှေ့

ဂျာမနီ)ဟုသတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ အရှေ့ဂျာမနီ၏မြို့တော်မှာ ဘာလင်မြို့ဖြစ်ကာ အနောက် ဂျာမနီ၏မြို့တော်သည် ဘွန်းမြို့ဖြစ်သည်။

၁၃။ စစ်အေးတိုက်ပွဲကာလများအတွင်း အရှေ့ဂျာမနီနှင့် အနောက်ဂျာမနီနိုင်ငံတို့သည် အမေရိကန်ဦးဆောင်သော နေတိုးအုပ်စုနှင့် ဆိုဗီယက်ဦးဆောင်သောဝါဆောအုပ်စုတို့၏ လောင်းရိပ်များကြောင့် ဆက်ဆံရေးတင်းမာခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းကာလများတွင် တင်းမာမှုလျော့ကျခဲ့ကာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ဟန်ဂေရီနိုင်ငံသည် အရှေ့ဂျာမနီမှ ထွက်ပြေးလာသူ များကို အနောက်ဂျာမနီသို့ရောက်ရှိစေရန် ၎င်းတို့နိုင်ငံအား ဖြတ်ကျော်ခွင့်ပေးလိုက်သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဘာလင်တံတိုင်း ဖြိုချမှုနှင့်အတူ နှစ်နိုင်ငံ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခဲ့သည်။

အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်

၁၄။ ဂျာမနီတို့၏အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေသည် ရှေးဟောင်းရောမဥပဒေနှင့် ဂျာမန်ဥပဒေများ အပေါ်အခြေခံထားသည်။ ဂျာမန်တို့၏ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ ၁၉၄၉ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရန်အတွက် ပါလီမန်အမတ် ၃ ပုံ ၂ ပုံ၏ ထောက်ခံမှုရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် လူသားတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ အာဏာခွဲဝေမှု၊ ဖက်ဒရယ်တည်ဆောက်မှုတို့ကို အခြေခံရေးဆွဲထားသည်။ ပြည်နယ်တစ်ခုစီ တွင် ကိုယ်ပိုင်ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ပါလီမန်နှင့် ပါတီစုံစနစ်နိုင်ငံရေးဖြစ်ပြီး ပါတီတိုင်းသည် ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲမှုတွင်ပါဝင်ခွင့်ရှိသည်။

၁၅။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်ကျင့်သုံးပြီး အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရား စီရင်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေးဟူသော ကဏ္ဍကြီး(၃)ခုခွဲခြားထားသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် ဖက်ဒရယ်သမ္မတသည် နိုင်ငံအကြီးအကဲဖြစ်ကာ၊ အဓိပတိသည် အစိုးရအဖွဲ့အကြီးအကဲဖြစ် သည်။ ဥပဒေပြုရေးအပိုင်းတွင် Bundestag ဟုခေါ်သည့် အောက်လွှတ်တော်နှင့် Bundesrat ခေါ် အထက်လွှတ်တော်ရှိပြီး လွှတ်တော် (၂) ရပ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲစနစ်

သည် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်နှင့် တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်သည့်စနစ်များကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသည်။ တရားစီရင်ရေးအပိုင်းတွင်အဆင့်မြင့်ဆုံးမှာ ဖက်ဒရယ်အခြေခံခုံရုံးဖြစ်ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါနိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့်ပတ်သက်၍ ပါတီများသည် ဂျာမန်နိုင်ငံရေး၏အရေးကြီးဆုံးသော အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်ကာ ဂျာမန်နိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီအခြေခံအုတ်မြစ်အား တာဝန်ခံစောင့်ထိန်းတည်ဆောက်ရမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါအချက်ကို ဖောက်ဖျက်သည်ဟုယူဆရသော နိုင်ငံရေးပါတီအား အခြေခံဥပဒေခုံရုံးမှ ဖျက်သိမ်းနိုင်ပါသည်။ ပါလီမန်အတွင်းအရေးကြီးဆုံးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှာ ပါလီမန်အဖွဲ့ Fraktion ဖြစ်သည်။ အဆိုပါအဖွဲ့အား Bundestag ပါလီမန်တွင်ပါဝင်သော ပါတီအလိုက် ကိုယ်စားပြုကိုယ်စားလှယ်များနှင့် စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားကာ ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်အထက်ပါဝင်သည်။ Fraktionတွင် ပါတီအလိုက်မှ ကိုယ်စားလှယ်ခေါင်းဆောင်များ၊ ဝါရင့်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်စုဖွဲ့ထားကာ ပါတီများ၏စည်းကမ်းပိုင်းဆိုင်ရာ ပါလီမန်တာဝန်များဆောင်ရွက်မှု၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံခြားရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒအကြံပြုချက်များ ချမှတ်ခြင်းသုံးသပ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ လက်ရှိသမ္မတမှာ ဖရန့်ဂေါ်တာစတိန်းမီးယား ဖြစ်ပြီး အဓိပတိမှာ အိန်ဂျလာမာကယ် ဖြစ်သည်။

ဖရန့်ဂေါ်တာစတိန်းမီးယား

အိန်ဂျလာမာကယ်

၁၆။ ဂျာမနီသည် လက်ရှိဥရောပသမဂ္ဂတွင် စီးပွားရေးအင်အားအကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာပေါ်တွင် စီးပွားရေးအရ တတိယအင်အားအကြီးဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းအသားတင်ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုးမှာ ၂၀၁၉ခုနှစ် ခန့်မှန်းစာရင်းအရ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄.၅ ထရီလီယံရှိသည်။ အဓိကကုန်သွယ်ဘက်နိုင်ငံများမှာ ပြင်သစ်၊ အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်နှင့် အီတလီနိုင်ငံတို့ဖြစ်ကြသည်။ အဓိကစီးပွားရေး ကဏ္ဍများမှာ မော်တော်ကားထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စက်မှုလုပ်ငန်း၊ လျှပ်စစ်နှင့်စံညွှန်း ကိုက်အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်း၊ ဓာတုပစ္စည်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနည်းပညာ၊ မျက်မှန်ပစ္စည်းများ၊ ဆေးကုသမှုနည်းပညာ၊ ဇီဝနည်းပညာနှင့် မျိုးရိုးဗီဇသုတေသနနည်းပညာ၊ နာနီနည်းပညာ၊ လေကြောင်းနှင့် အာကာသပညာထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများစသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ စုစုပေါင်းဂျီဒီပီတန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃.၈၄ ထရီလီယံဖြစ်သည်။ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၇,၀၃၃ ဖြစ်သည်။

လူဦးရေနှင့်လူမျိုးများ

၁၇။ အဓိကနေထိုင်သောလူမျိုးများမှာ ဂျာမန်လူမျိုးများဖြစ်ကြသည်။ ရုံးသုံးဘာသာစကားအဖြစ် ဂျာမန်ဘာသာစကားကို အသုံးပြုသည်။ လက်ရှိလူဦးရေမှာ ၈၂.၃ သန်းရှိပြီး တစ်စတုရန်းကီလိုမီတာတွင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၂၃၁ ဦး နေထိုင်သောကြောင့် ဥရောပနိုင်ငံများတွင် လူဦးရေသိပ်သည်းမှုအများဆုံးနိုင်ငံလည်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသားများ၏ပျမ်းမျှသက်တမ်းမှာ ၇၆ နှစ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများမှာ ၈၁ နှစ်ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ၅၃ သန်းနီးပါးရှိ၍ မွတ်ဆလင် ၃.၃ သန်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ၂၃၀,၀၀၀၊ ဂျူးဘာသာဝင် ၁၀၀,၀၀၀ နှင့် ဟိန္ဒူဘာသာဝင် ၉၀၀၀၀ အသီးသီးနေထိုင်ကြသည်။ လူဦးရေ၏ ၈၈% မှာ မြို့ကြီးများနှင့် ယင်းတို့၏တိုးချဲ့ဧရိယာများတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် မြို့ကြီးအများအပြားရှိကာ လူဦးရေအထူထပ်ဆုံးသောဒေသမှာ ရိုင်း-ရားရ်ဒေသဖြစ်သည်။ အဆိုပါဒေသတွင် ဒူစ်ဆယ်လ်ဒေါ့ဖ်၊ ကိုလုံး၊ ဘွန်း၊ ဒေါ့မွန် စသောမြို့ကြီးများတည်ရှိသည်။

ဂျာမနီ-မြန်မာဆက်ဆံရေး

၁၈။ ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်မှ စတင်၍ သံတမန်ဆက်ဆံရေး စတင်ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးစနစ်ပြောင်းလဲပြီး နောက်ပိုင်းနှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) မှ ပိတ်ဆို့မှုများပယ်ဖျက်ပေးပြီး နောက် နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးသည် ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၂၅နှစ်ကြာ ဆက်ဆံရေးအေးခဲမှု များပြီးဆုံးပြီးနောက် နှစ်နိုင်ငံစလုံးသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပြန်လည်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေးနှင့် မီဒီယာဆက်ဆံရေး၊ နိုင်ငံရေး အခြေခံအုတ်မြစ်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားကူညီမှုများ ဆောင် ရွက်ပေးခြင်းတို့ဖြင့် ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေး နှစ်(၆၀)ပြည့်ခဲ့ပြီး နှစ်နိုင်ငံအဆင့်မြင့်အရာရှိ ကြီးများ ချစ်ကြည်ရေးခရီးသွားရောက်ခဲ့ကြခြင်းဖြင့် နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးပိုမိုခိုင်မာခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရန်ကုန်မြို့နှင့် နေပြည်တော်မြို့များသို့ ဂျာမနီနိုင်ငံသမ္မတ ဂျိုအာချင်ဂေါက် (Joachim Gauck) တရားဝင်ချစ်ကြည်ရေးခရီး လာရောက်ခဲ့ပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှလည်း ဘာလင်မြို့သို့ ချစ်ကြည်ရေးခရီးသွားရောက်ခဲ့ပါသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏မြို့တော် ဘာလင်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ အဓိပတိ အိန်ဂျလာမာကယ်(Angela Merkel)၊ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ သမ္မတဂျိုအာချင်ဂေါက်(Joachim Gauck)၊ Bundestag လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ နော်ဘတ်လမ်မာ့ (Norbert Lammert)တို့နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံသမ္မတဦးသိန်းစိန်သည် ၎င်း၏ ပထမဦးဆုံးတရားဝင်ချစ်ကြည်ရေးခရီးစဉ်အဖြစ် ဂျာမနီနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုခရီးစဉ်တွင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်သည် ဂျာမနီနိုင်ငံ၏အဓိပတိ Angela Merkel၊ ဂျာမနီ နိုင်ငံ၏သမ္မတ Joachim Gauck၊ ဘာလင်မြို့တော်ဝန် Klaus Wowereit တို့နှင့်တွေ့ဆုံခဲ့ သည်။

ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဂျာမနီနိုင်ငံသံအမတ်ကြီး

Mrs. Dorothee Janetzke- Wenzel

၂၀၁၁ Mrs. Dorothee Janetzke- Wenzel သည် ၁၉၇၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၉ ခုနှစ်အထိ University of Heidelberg တွင် ဘာသာဗေဒနှင့်စီးပွားရေးဘာသာရပ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ၁၉၈၀ခု နှစ်မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် University of Wisconsin(USA)တွင် Africa Studies တို့အားလေ့လာခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် University of Mannheim ၏နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးရုံးတွင် အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြားရင်း အလုပ် လုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားရေးရုံးတွင်လည်းကောင်း၊ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာဌာနတွင်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနှင့် ပဋိပက္ခတုံ့ပြန်ဖြေရှင်းရေးစင်တာတို့တွင်လည်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် တန်ဇမ်နီးယားနိုင်ငံဆိုင်ရာသံရုံးနှင့် ဩစတြီးယားနိုင်ငံဆိုင်ရာသံရုံးတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ဝါရှင်တန်ဒီစီသံရုံးတို့တွင်လည်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတကာတက္ကသိုလ်ဆက်သွယ်ရေးနယ်ပယ်နှင့် ဘာလင်ရုံးချုပ်တို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့

သည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တို့တွင် HR ဌာန၏အကြီးအကဲအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံခြားရေးရုံးတွင် အာဖရိကမူဝါဒဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် Budapest မြို့ရှိ Andrassy University ၏ တစ်နှစ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအစီအစဉ်တွင် ကတိကအဖြစ်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ဟန်ဂေရီနိုင်ငံဆိုင်ရာသံအမတ်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံဆိုင်ရာသံအမတ်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ဖင်လန်နိုင်ငံဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လမှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဂျာမနီနိုင်ငံသံရုံးမှ သံအမတ်ကြီးအဖြစ် စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။